

Sastamalan kaupungin lausunto SASKY koulutuskuntayhtymän strategialuonnoksesta ja kiinteistöselvityksestä

Strategialuonnos

Sastamalan kaupungin näkemyksen mukaan Sasky koulutuskuntayhtymän (jatkossa Sasky) strategian lähtökohtana tulee olla perussopimuksen 3 § mukainen tehtävä, jonka mukaan Saskyn tehtävä on suunnata koulutus oman alueen yritysten ja muiden organisaatioiden työvoimatarpeen tyydyttämiseksi läheisyysperiaatteella.

Saskyn strategialuonnoksessa ja sen alatavoitteissa korostuvat vastuullisuus, kestävyys, yhteisöllisyys sekä opiskelija- ja henkilöstölähtöisyys. Nämä tavoitteet ovat sinänsä kannatettavia ja ajassa olevia, mutta luonnos on laadittu lähinnä organisaation sisäisen johtamisen välineeksi, ei niinkään koko organisaation toimintaa ohjaavasta näkökulmasta.

Kuntayhtymän lakisääteisenä tehtävänä on ylläpitää, kehittää ja järjestää peruskoulutuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta sekä vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen koulutusta. Tämä tehtävä heijastaa omistajakuntien yhteistä tahtotilaa ja muodostaa toiminnan strategisen perustan. Kuntayhtymillä ei ole ns. yleistä toimialaa, vaan ne on perustettu tiettyä tehtävää varten.

Strategialuonnoksessa kuntayhtymän perustehtävä ei nouse riittävän selkeästi esiin, eikä ohjaa riittävästi tavoitteiden asettelua. Omistajakuntien rooli toiminnan taloudellisena vastuunkantajina, alueellisen elinvoiman edistäjinä ja osaavan työvoiman saatavuuden varmistajina jää strategisella tasolla liian tunnistamattomaksi. Sidosryhmäyhteistyöhön viitataan yleisellä tasolla, mutta omistajakuntien erityinen asema ja niihin kohdistuva vastuu eivät konkretisoidu strategisina valintoina.

Sastamalan kaupungin näkemyksenä on, että strategian tulee yksiselitteisesti lähteä Saskyn perussopimuksessa määrittelyistä ydintehtävästä ja omistajakuntien tarpeista. Läheisyysperiaatteen toteutuminen, alueellisen ja saavutettavan koulutustarjonnan turvaaminen, työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen sekä taloudellisesti ja rakenteellisesti kestävä toiminta tulee nostaa strategian keskeisiksi ja ohjaaviksi lähtökohdiksi. Ilman tätä strategia ei riittävällä tavalla tue omistajaohjausta eikä vastaa niihin odotuksiin, joita omistajakunnat Saskylle ovat asettaneet. Lisäksi kuntayhtymän tulisi päättää omistajaohjauksen periaatteista ja päivittää konserniohje (perussopimus 9 §).

Kiinteistöselvitys (investointitarpeet vuosille 2026–2033)

Sastamalan kaupunki pitää myönteisenä, että Sasky on laatinut kokonaisvaltaisen kiinteistöselvityksen investointitarpeista vuosille 2026–2033. Selvitys osoittaa tarvetta tarkastella kiinteistökantaa kokonaisuutena ja tehdä sellaisia ratkaisuja, joilla turvataan koulutustoiminnan edellytykset pitkällä aikavälillä. Omistajakuntien näkökulmasta on kuitenkin välttämätöntä, että investointiratkaisut perustuvat kuntayhtymän perustehtävän toteuttamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen lähtökohtana on, että se kattaa myös tiloihin liittyvät kulut. Näin ollen Saskyn tulisi pystyä kattamaan tilojen investointikustannukset

pääosin perusrahoituksen ja toiminnan tehostamisen keinoin ilman tarvetta omistajakuntien peruspääoman korotuksille.

Sastamalan kaupunki pitää tärkeänä, että mahdolliset peruspääoman korotukset rajataan lähtökohtaisesti uudisrakennushankkeisiin ja enintään 20 prosenttiin kokonaiskustannuksista. Poikkeuksena tästä voivat olla selkeästi määritellyt yhteiskäyttötilat, joissa voidaan perustellusti soveltaa korkeampaa omarahoitusosuutta. Investointeja ei tule tehdä kohteisiin, jotka eivät suoraan palvele kuntayhtymän ydintehtävää.

Sastamalan kiinteistöratkaisut

Kiinteistöohjelmassa esitetty tavoite siirtää Sastamalassa kaikki toiminnot Ratakadulle on hyvä ja kannatettava tavoite. Se tulee tehostamaan toimintoja ja alentamaan käyttökustannuksia. Toteutus täytyy tehdä vaiheittain, sen vuoksi on varsin ymmärrettävää, että tarkkaa aikataulua ei ole vielä määritelty. Kokonaisuudessaan esitetyt investoinnit ovat kannatettavia ja tulevat parantamaan oppimisympäristöä.

Sastamalan kaupunki esittää myös, että kuntayhtymä selvittäisi mahdollisuuden rakentaa lisää asuntolapaikkoja Sastamalaan. Elinkeinoelämän työvoimatarve jatkuu tulevaisuudessa ja nuorten määrä vähenee, niin laadukas ja edullinen asuminen toimisi kannustimena hakeutua opiskelemaan Sastamalaan. Samalla, kun jatketaan hyvää työelämäyhteistyötä, niin mahdollistetaan osaavan työvoiman saanti alueen yrityksille.

Tampereen kiinteistöratkaisut

Sastamalan kaupunki katsoo, että Saskyn toteuttaman Tampereen seudun koulutustoiminnan tulee jatkossa sijoittua yhteen kohteeseen. Selvityksessä esitetty malli, jossa toiminta jakautuu useampaan, jopa kolmen erillisen kohteen kokonaisuuteen, ei ole perusteltua. Hajautettu rakenne lisää pysyviä kustannuksia, heikentää tilatehokkuutta ja vaikeuttaa toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Tähän mennessä Sasky on investoinut Tampereen seudun kiinteistöihin jo useita miljoonia euroja. Omistajakunnat ovat viime vuosien aikana rahoittaneet Saskyn muita investointeja merkittäväillä peruspääoman korotuksilla.

Kiinteistö Oy Tampereen ylioppilastalon rooli kiinteistökokonaisuudessa vaatii kriittistä tarkastelua. Selvityksen mukaan noin kaksi kolmasosaa rakennuksesta olisi yksityisen yrityksen käytössä ja opetuskäytössä olisi vain noin 600 m². Ratkaisu ei tosiasiallisesti vastaa Saskyn koulutuksen tilatarpeisiin, mutta sitoo merkittävän määrän pääomaa, arviolta lähes 4,5 miljoonaa euroa. Kuntayhtymän omistajilla tulee olla täysi varmuus, että kiinteistöyhtiön taloudellinen pohja on kestävä ja Saskyn itsensä yhtiölle maksama vuokra kohtuullinen.

Koulukatu 18:n vuokrasopimuksen päättyminen vuonna 2028 edellyttää korvaavaa ratkaisua TPA:n toiminnalle. Sastamalan kaupunki korostaa, että korvaavan ratkaisun tulee olla osa Tampereen seudun yhden kohteen kokonaisratkaisua, jonka jälkeen voidaan suunnitelmallisesti luopua muista kohteista Tampereella.

Kiinteistöselvityksessä esitetyt korvaavat vaihtoehdot, joiden kustannusluokka on arviolta noin 12 miljoonaa euroa, ovat mittaluokaltaan merkittäviä ja edellyttävät erityisen huolellista valmistelua. Kiinteistöselvityksessä ei ole otettu huomioon mahdollisuutta, että Tampereen seudun toiminta tapahtuisi vuokratiiloissa ja toisi näin joustavuutta muovata toimintaa tulevaisuudessa.

Mahdollinen kiinteistöosakeyhtiöratkaisu ei saa hämärtää investoinnin todellisia kustannuksia tai riskejä. Kaikkien taloudellisten sitoumusten tulee olla omistajakuntien tiedossa ja hyväksymiä ennen päätöksentekoa.

Haapasen huvilan osalta Sastamalan kaupunki katsoo, että kohteesta voidaan luopua siinä vaiheessa, kun Tampereen seudun toiminta on keskitetty yhteen, toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltuun kohteeseen. Opetuksen kokonaisuudessaan tulee olla taloudellisesti kannattavaa Tampereella.

Yhteenvetona Sastamalan kaupunki korostaa, että kiinteistöselvityksen jatkotyössä investointien priorisoinnin tulee perustua Saskyn perustehtävään, opiskelijamäärien realistiseen mitoitukseen sekä omistajakuntien kantokykyyn. Investointien tulee vähentää, ei lisätä, pitkän aikavälin taloudellisia riskejä. Omistajakuntien osallistuminen merkittäviä linjauksia koskevaan valmisteluun on jatkossa välttämätöntä.

Sastamalassa 4. päivänä toukokuuta 2026

Sastamalan kaupunginhallitus